

Stockholms kommun
Kommunstyrelsen@stockholm.se
Cecilia.rosengren@stockholm.se
Silja.gustafsson@stockholm.se

2018-07-02
Dnr 400-2017:7322

Beslut

efter kvalitetsgranskning vid Skärholmens
gymnasium i Stockholms kommun av nyanlända
elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkin-
troduktion

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkintröduktion*. Syftet är att granska huvudmäns och skolors arbete för att ge nyanlända elever förutsättningar att gå vidare inom gymnasiet eller till Komvux efter språkintröduktion.

De övergripande frågeställningarna är:

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*
2. *I vilken utsträckning arbetar rektorn för:*
 - a) *en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar?*
 - b) *en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?*

Granskningen genomförs i 22 utvalda gymnasieskolor med huvudmän som erbjuder språkintröduktion. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Skärholmens gymnasium, i Stockholms kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Skärholmens gymnasium den 15-16 maj 2018. Besöket genomfördes av utredarna Kerstin Martinsson och Iréne Arvidsson. Intervjuer med ett urval av elever på språkintröduktion, studie- och yrkesvägledare, rektor, gymnasiechef och gymnasiedirektör har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden.

- Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av fortsatta utbildningsvägar elever på språkintröduktion har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat.
- Huvudmannen behöver skapa fler möjligheter till strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och övriga gymnasieutbildningar. I detta kan exempelvis ingå att skapa forum för rektorer för olika gymnasieutbildningar att träffas.
- Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår att säkerställa att huvudmannens arbetssätt är förankrade i verksamheten. Huvudmannen behöver också följa upp arbetet med studie- och yrkesvägledning. I detta ingår att följa upp att skolor har tillräckliga resurser för arbetet med studie- och yrkesvägledning och att personal har kunskap att möta behoven.
- Huvudmannen behöver styra arbetet med att motverka studieval som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund.
- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar. I detta ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program, exempelvis genom studiebesök eller skuggning. Vidare ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella programmen på skolan.
- Rektorn behöver ha en långsiktig planering av nyanlända elevers vägledning som utgår från elevernas behov. I detta ingår även att tydliggöra hur ansvaret för vägledningen ska fördelas mellan studie- och yrkesvägledare och lärare samt att skapa förutsättningar för samverkan vägledningen mellan olika personalkategorier.

Skolinspektionens bedömningar

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens långsiktiga arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildning bedrivs med god kvalitet i vissa delar och behöver utvecklas i andra.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens samordning mellan språkintröduktion och Komvux är av god kvalitet.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden: Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av fortsatta utbildningsvägar elever på språkintröduktion har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat. Huvudmannen behöver skapa fler möjligheter till strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och övriga gymnasieutbildningar. I detta kan exempelvis ingå nätverk för rektorer inom samtliga gymnasieprogram. Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår att säkerställa att huvudmannens arbetssätt är förankrade i verksamheten. Huvudmannen behöver också följa upp arbetet med studie- och yrkesvägledning. I detta ingår att följa upp att skolor har tillräckliga resurser för arbetet med studie- och yrkesvägledning och att personal har kunskap att möta nyanlända elevers vägledningsbehov. Huvudmannen behöver också styra arbetet med att motverka studieval som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund.

Skolinspektionens utredning

Huvudmannens beredskap för fortsatta utbildningsvägar

Granskningen visar att huvudmannen har en beredskap att erbjuda utbildningsplatser för elever som lämnar språkintröduktion, men att såväl personal på skolorna som förvaltningsledning har identifierat ett behov av fler utbildningar som kombinerar språkinläring med yrkesutbildning. Vidare visar

granskningen att huvudmannen inte systematiskt tar reda på vilka behov eleverna på språkintröduktion har av fortsatta utbildningsvägar.

Huvudmannens representanter säger i intervju att de anser att kommunen totalt sett har en beredskap att ta emot elever från språkintröduktionsprogrammet i vidare utbildningar. Man ordnar nya platser vid behov och har hittills lyckats möta behoven, säger de intervjuade. Av intervjuer med representanter för huvudmannen framgår att utbildningsförvaltningen får besked i maj om hur många elever som kommer att gå vidare och hur många som blir kvar på språkintröduktion. Vidare framgår att förvaltningen inte vet förrän i efterhand hur många som går vidare till respektive program och inte får några underlag på hur många elever som exempelvis ska gå vidare till ett yrkesprogram.

De intervjuade representanterna för huvudmannen säger att de ser några områden som behöver utvecklas. De ser ett behov av fler platser på yrkesintröduktion, exempelvis yrkesinriktning vård och omsorg. För de elever som av olika skäl inte kan gå på ett nationellt program gå gymnasiet, behövs utbildningar som erbjuder en kombination av studier och yrkesutbildning.

Av intervjuer med representanter för huvudmannen framgår att elever på språkintröduktion söker till gymnasieprogram på samma premisser som övriga elever. De intervjuade säger att på skolorna finns det oftast få platser som är avsatta för elever som söker i fri kvot och att det inte finns någon samordning av platserna i kommunen.

Biträdande rektorn för den kommunala vuxenutbildningen (Komvux) säger att det finns platser på Komvux och att de elever som söker kommer in. Vidare säger hon att Komvux håller på att ta fram en form av orienteringskurs för elever som kommer från språkintröduktion, eftersom dessa elever har större behov av stöd och av att studera i mindre grupp. Detta arbete pågår och förhoppningen är att de redan i juni kan ta emot några elever i en orienteringskurs, säger biträdande rektorn. För att kunna planera utbud och ta emot målgruppen har Komvux, på initiativ av huvudmannen, skriftligt efterfrågat information från samtliga rektorer med ansvar för språkintröduktion.

Rektorer som intervjuas säger att det i huvudsak finns en beredskap i kommunen att erbjuda utbildningsplatser för elever som lämnar språkintröduktion. En

av de intervjuade säger att utbudet inte är tillräckligt, utan att det behövs utbildningar där man tar tillvara elevernas tidigare yrkeserfarenhet samtidigt som de kan studera. En rektor säger att skolan har elever som både lärare och rektorn bedömer skulle kunna klara att gå yrkesintroduktion, exempelvis elever som redan kan ett yrke som de arbetet med i sitt hemland, men eftersom eleverna inte klarar av svenskan så kommer de inte in. Intervjuade rektorer säger att den information huvudmannen efterfrågar är antalet elever som ska lämna språkintröduktion. Hur många platser som behövs på respektive utbildning framgår av ansökningsarna i det digitala system som används i kommunen, säger de. När det gäller antagningen till nationellt program, säger ett par rektorer att de ser ett problem i att eleverna på språkintröduktionsprogrammen söker på samma villkor som övriga elever, men att de har lägre meritpoäng eftersom de har läst färre ämnen.

Intervjuade studie- och yrkesvägledare säger att det finns utbildningsplatser för de elever som lämnar språkintröduktionen, men att de ser ett behov av fler utbildningar där elever kan kombinera teori och praktik. De säger att eleverna vill ha arbete och att det saknas platser på den yrkesinriktade utbildningen på Komvux. En av de intervjuade säger att hon ser ett behov av särskilda vägar eller en kvot för elever från språkintröduktion, eftersom de bara läser 12 ämnen och därför inte når de meritpoäng de behöver för att komma in på de nationella program de vill.

Huvudmannens samordning av den fortsatta utbildningen

Granskningen visar att kommunen påbörjat ett samarbete mellan arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen som syftar till att underlätta övergången från språkintröduktion till Komvux samt öka andelen unga nyanlända som fullföljer gymnasieutbildning. Arbetet är i ett startskede och granskningen visar att information om eller praktiska konsekvenser av samarbetet ännu inte nått ut i gymnasieskolorna. Vidare visar granskningen att även om det finns vissa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta gymnasieutbildningar i form av nätverk för studie- och yrkesvägledare, men att förutsättningarna för strukturerade kontakter behöver utvecklas.

I intervju uppger representanter för huvudmannen att de kontakter som finns mellan språkintröduktion och andra utbildningsvägar är personbundna, men

att strukturer håller på att byggas upp. Huvudmannen arbetar för att skapa vad de kallar *sömlösa övergångar* hela vägen från förskola till vuxenutbildning, och det pågår sedan två år ett arbete som strävar efter att skapa flera samarbetsytor. Bland annat samarbetar utbildningsförvaltningen med arbetsmarknadsförvaltningen, som inom Komvux har startat ett team som ska arbeta för att underlätta elevers övergång till Komvux. Komvux arbetar även med att anpassa utbildningen, exempelvis genom att erbjuda kurs i studieteknik. De intervjuade säger att huvudmannen behöver arbeta aktivt med att synliggöra Komvux som möjlig utbildningsväg. Delar i det arbetet är att Komvux bjuds in till nätverksträffar för studie- och yrkesvägledare på gymnasiet och att studie- och yrkesvägledare från gymnasiet kommer att bjudas in till Komvux, för information om de sömlösa övergångarna.

De kontaktytor som finns mellan språkinträdning och andra gymnasieprogram består, enligt de intervjuade, av ett nätverk för studie- och yrkesvägledare, som täcker alla gymnasier i olika grupper uppdelade i geografiska områden samt att kommunen ordnar vad de kallar prova på dagar och gymnasie-mässa. Det finns inget samarbete med de fristående skolorna.

Biträdande rektorn säger att huvudmannen har introducerat ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen, ett resursteam som ska arbeta med samverkan och stöd för elever. Samarbetet ska bland annat handla om hur studie- och yrkesvägledare och lärare ska kunna förmedla till eleverna hur Komvux fungerar och syftet är att underlätta övergången för eleverna. Arbetet har påbörjats och en organisatorisk och en pedagogisk grupp har skapats för att arbeta med de aktuella frågorna. Den intervjuade säger att det finns ett behov av samverkan, eftersom det handlar om stora elevgrupper som annars riskerar att hamna utanför. Både utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har identifierat ett behov och arbetar med hur man ska hantera det, säger biträdande rektorn.

Rektorer säger i intervju att det inte finns något systematiserat arbete på huvudmannanivå för att skapa kontaktytor mellan olika utbildningar. De säger att studie- och yrkesvägledare eller rektorer inom vuxenutbildningen och gymnasiet aldrig möts eftersom de tillhör olika förvaltningar. En rektor säger att huvudmannen precis har tillsatt en samordnare som ska arbeta med att underlätta övergången mellan språkinträdning och Komvux, men att det arbetet precis

startats upp. Det finns nätverk för studie- och yrkesvägledare och lärare på gymnasiet och det är nog på gång att det ska finnas olika geografiska områden som samarbetar, säger en rektor. Huvudmannen arbetar även för att ta bort de segregerade skolorna som enbart har språkintruktionsprogram. Vidare säger rektorer att de ser ett behov av kontaktytor, och de nämner exempelvis "kompisskolor" inom gymnasiet, som får samarbeta med varandra.

Intervjuade studie och yrkesvägledare (SYV) säger att de inte uppfattar att huvudmannen på något sätt samordnar arbetet med fortsatta utbildningsvägar för elever på språkintruktionsprogram. En av de intervjuade studie- och yrkesvägledarna deltar i ett nätverk för studie- och yrkesvägledare på språkintruktionsprogram. Hon säger att det skulle vara bra om nätverket omfattade även andra gymnasieprogram.

Av dokumentation som huvudmannen skickat in i samband med granskningen framgår att det planeras för samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen i syfte att underlätta övergången från ungdomsgymnasiets språkintruktionsprogram till vuxenutbildningen och att öka andelen unga nyanlända som fullföljer gymnasiet.

Huvudmannens planerade arbetssätt gällande studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att huvudmannen inte har planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. Även om huvudmannen har viss styrning via rektorer och nätverk för studie- och yrkesvägledare, så finns inga rutiner och riktlinjer för arbetet med studie- och yrkesvägledning som är förankrade hos studie- och yrkesvägledarna.

I intervjuer säger studie- och yrkesvägledare att huvudmannen inte styr arbetet med att vägleda och motivera eleverna på språkintruktionsprogram, utan att det är upp till varje skola att avgöra hur vägledningen av de nyanlända ska gå till. De intervjuade säger att de anser att det skulle behövas riktlinjer eller gemensamma instruktioner för att vägledningen ska bli likvärdig. En av de intervjuade säger att huvudmannens plan för intruktionsprogram håller på att revideras och att studie- och yrkesvägledningen kommer att förtydligas i den nya planen.

De intervjuade rektorerna ger olika bild av huvudmannens styrning av arbetet med studie- och yrkesvägledning. Två av de intervjuade säger att det är rektorerna som förväntas organisera och utveckla detta arbete. Mycket kan bli bättre, säger en rektor, exempelvis ett förtydligande kring vad huvudmannen förväntar sig att skolor gör när det gäller vägledning. En intervjuad rektor säger att huvudmannen styr arbetet genom det nätverk som organiseras för studie- och yrkesvägledare på språkintröduktion. Vidare säger hon att studie- och yrkesvägledningsuppdraget kommer att förtydligas i den plan för intröduktionsprogrammen som finns i kommunen och att det är under utarbetande. En rektor säger att det är mycket positivt att kommunen tillsatt en samordnare som medverkar i nätverksmöten och att det är något som rektorer efterfrågat.

Biträdande rektorn på vuxenutbildningen säger att det är många elever som kommer till Komvux från språkintröduktion som har stort vägledningsbehov. Vuxenutbildningen arbetar därför för att organisera sammanhållna undervisningsgrupper för att möta behoven hos dessa elever.

Representanter för huvudmannen säger att arbetet med studie- och yrkesvägledning på språkintröduktion styrs genom nätverken för studie- och yrkesvägledare, via samordnaren för nyanländas lärande och via rektorerna. En av de intervjuade representanterna säger att det inte sker någon styrning av studie- och yrkesvägledningsarbetet, mer än att förvaltningen har nätverk för studie- och yrkesvägledare och att bemanningen är högre på språkintröduktion.

En av de intervjuade representanterna för huvudmannen säger att förvaltningen borde ha mycket skarpare yrkesvägledning om hur utbildningssystemet fungerar, redan från åk 9 och för alla elever på intröduktionsprogram. Eleverna behöver bli informerade om till exempel vilka bristyrken som finns.

Av dokumentation som huvudmannen redovisat inför granskningen framgår att i kommunens *Kvalitetssystem för studie- och yrkesvägledning* finns inga särskilda riktlinjer avseende vägledning för elever på språkintröduktion.

Huvudmannens uppföljning av arbetet med studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att Stockholms kommun följer upp om elever ges tillräcklig information om fortsatta utbildningsvägar. Granskningen visar dock att huvudmannens uppföljning inte omfattar att säkerställa att skolor har tillräckliga

resurser och personal med tillräcklig kunskap för att möta elevernas behov av vägledning.

Huvudmannens representanter säger att uppföljning av om elevers behov av vägledning tillgodoses sker inom ramen för den regelbundna uppföljningen av kvaliteten på utbildningen, exempelvis i kvalitetsdialoger. Från och med det här året följer man även upp genom brukarenkäter särskilt riktade till elever på språkinträdning. Enligt intervjuade representanter för huvudmannen följer de inte systematiskt upp om skolenheterna har tillräckliga resurser för arbetet med vägledning inför fortsatta utbildningsvägar, utan de förväntar sig att rektorerna signalerar eventuella problem till gymnasiechefen. Vidare säger de att rektorernas kompetens följs upp via gymnasiechefen, men att de inte har någon metod för att ta reda på skolans kompetens för att möta nyanländas behov av vägledning, utan att det sker genom att de får signaler från rektorerna.

En av de intervjuade rektorerna säger att huvudmannen följer upp om elevers behov av vägledning tillgodoses genom en elevenkät som är specifik för elever på språkinträdning. Enkäten finns på flera olika språk och innehåller frågor om vägledning. En annan rektor säger att huvudmannen inte särskilt följer upp att de elever som på grund av sin ålder bedöms få svårt att hinna bli behöriga till nationella program får vägledning som motsvarar deras behov, men att det hade behövts. Rektorerna som intervjuas säger att huvudmannen inte följer upp om resurserna för arbetet med vägledning inför fortsatta utbildningsvägar är tillräckliga på skolorna. Det är rektorerna som avgör hur mycket av skolans resurser som ska användas till studie- och yrkesvägledning, säger rektorerna. I de möten och resultatdialoger som rektorerna har med gymnasiecheferna kan rektorerna lyfta frågan men informationen efterfrågas inte. Rektorerna säger vidare att skolans kompetens avseende nyanländas vägledning inte följs upp av huvudmannen.

Samtliga intervjuade studie- och yrkesvägledare säger att de inte har tillräckligt med tid för arbetet med vägledning inför fortsatta utbildningsvägar och att de inte fått den kompetensutveckling de behöver för att kunna tillgodose de nyanlända elevernas behov av vägledning. De säger vidare att de inte vet om hu-

vudmannen följer upp om resurserna är tillräckliga och att de inte har uppfattningen att huvudmannen följer upp vilka behov av kompetensutveckling de har.

Huvudmannens arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att huvudmannen inte styr arbetet med att motverka studieval som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund.

Representanter för huvudmannen säger att de inte kan svara på om huvudmannen gett några instruktioner för hur arbetet ska bedrivas för att motverka studieval som grundar sig på kön eller social och kulturell bakgrund. De säger att det ligger i förvaltningens professionalitet och att det finns en grupp på förvaltningsnivå som jobbar mot exempelvis gymnasiet i stort. Intervjuade representanter säger att förvaltningen strävar efter att styra placering av skolenheter utifrån sociokulturella områden och har valt att placera språkintröduktion centralt i staden för att förebygga segregation genom att eleverna kommer in i centrala staden.

Rektorer säger i intervju att huvudmannen inte har något arbete med att motverka begränsande val, mer än att det i viss mån ingår i förvaltningens jämställdhetsarbete, säger en rektor.

Samtliga intervjuade studie- och yrkesvägledare säger att det inte finns några instruktioner från huvudmannen kring hur man ska arbeta med nyanlända elever för att motverka studieval som präglas av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar utifrån kön, social och kulturell bakgrund.

2a. I vilken utsträckning arbetar rektor för en strukturerad kontakt mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar bedrivs med god kvalitet i vissa delar och med låg kvalitet i andra delar. Det som fungerar väl är att det finns upparbetade rutiner för övergången från språkintröduktion till andra intröduktionsprogram och nationella program.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden: Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintroduktion och fortsatta utbildningsvägar. I detta ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program, exempelvis genom studiebesök eller skuggning. Vidare ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintroduktion och elever på andra introduktionsprogram och nationella programmen på skolan.

Skolinspektionens utredning

Strukturerade kontakter¹

Granskningen visar att rektorn har god kännedom om elevernas behov, men att informationen inte används för att planera för strukturerade kontakter. Granskningen visar att enstaka studiebesök på Komvux har genomförts men att samtliga intervjuade, elever, studie- och yrkesvägledare och rektorn, ser behov av ökade kontakter med andra gymnasieprogram och med Komvux. Granskningen visar att skolan har upparbetade rutiner för övergången mellan språkintroduktion och andra introduktionsprogram och nationella program.

Av intervjuer med elever framgår att eleverna på Skärholmens gymnasium inte har någon kontakt med andra gymnasieprogram. Elever säger att de inte gör några studiebesök på andra skolor, och att de inte heller har haft besök av någon från andra gymnasieprogram eller från Komvux. Studiebesök och Öppet hus på skolor, samt besök på exempelvis gymnasiemässa och kommunens mässa, Bazaren, får göras på fritiden, säger elever. Ingen av eleverna har följt med och "skuggat" i en klass och en elev säger att det nog inte är möjligt. En elev som ska gå vidare till nationellt program säger att det behövs mer kontakt

¹ Med strukturerad kontakt avses kontakt som är en del av en *långsiktig medveten strategi* med ett tydligt syfte; att påskynda och underlätta elevers övergång till fortsatt utbildning. I granskningen avses främst strukturerad kontakt på ett organisatoriskt plan som planeras och leds av rektor.

och att det hade underlättat övergången att få mer information av elever, lärare och rektor på mottagande program. En elev säger att skolan hade besök av Komvux förra året men att hen behöver mer kontakt med Komvux, exempelvis att någon kommer till skolan och berättar och svarar på frågor om Komvux.

Rektorn säger att det absolut finns ett behov av samarbete mellan språkintrö-
duktion och fortsatta utbildningsvägar. Rektorn säger att hon upplever att de
kontakter som finns är tillräckliga, men säger samtidigt det skulle vara till gagn
för eleverna att besöka yrkesprogram tillsammans med skolan. Istället uppma-
nas elever att själva besöka de skolor som de är intresserade av, säger rektorn.
Vidare säger rektorn att det är svårt att organisera möjligheter för eleverna att
"skugga" på ett nationellt program. Skolan har inte besökt några andra pro-
gram tillsammans med eleverna, säger rektorn. De exempel på samarbete som
rektorn ger är att Komvux har varit på skolan och informerat och att studie-
och yrkesvägledarna har nätverksträffar, för alla program.

Rektorn och studie- och yrkesvägledaren beskriver att för de elever som ska gå
vidare till nationellt program används kommungemensamma så kallade *skrift-
liga bilagor* som fylls i av lärarna och går till mottagande skola. I bilagorna står
till exempel vilka ämnen eleven läst, hur långt de nått, vilka betyg de fått och
hur närvaron ser ut. Det är relevant och bra information och ett bra system för
överlämning, säger studie- och yrkesvägledaren. Rektorn säger att hon anser
att informationen i bilagorna är tillräcklig och att systemet fungerar bra. Lärare
skriver i bilagorna att mottagande skola kan ta kontakt med dem vid behov, sä-
ger rektorn, men de har som regel inte rena överlämningsmöten, eftersom det
är alltför många skolor. Komvux efterfrågar ingen information utan börjar om
med en egen kartläggning när eleverna kommer dit, säger rektorn.

Studie- och yrkesvägledare säger i intervju att det samarbete som finns för när-
varande är att studie- och yrkesvägledare träffas och får information inom
gymnasiestaben. Elever på Skärholmens gymnasium har inte möjlighet att
skugga en elev på ett nationellt program eftersom de nationella programmen
inte har tid att ta emot dem, säger studie- och yrkesvägledaren. Hon säger dock
att skuggning skulle underlätta elevernas övergång mycket. Vidare säger stu-
die- och yrkesvägledaren att skolan genomförde ett studiebesök på Komvux
under hösten 2017 och att Komvux kommer till skolan i slutet av maj för att in-
formera eleverna.

Social inkludering

Granskningen visar att rektorn gjort enstaka försök att ge möjlighet till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på annat program, men att såväl elever som studie- och yrkesvägledare och rektorn ser ett stort behov av ökad social inkludering för eleverna.

Elever säger i intervju att de inte har träffat några elever från andra gymnasieskolor, men att de gärna skulle vilja det eftersom de upplever att de är isolerade på skolan. Vidare säger elever att det skulle vara bra om det även fanns andra program och svenska elever på skolan, för då hade det gått fortare för dem att lära sig svenska. En elev säger att de skulle behöva gå tillsammans med elever från Sverige för att underlätta integrationen. Det är inte bra att samla så många elever från bara vissa länder för då anpassar sig skolan efter eleverna istället för att eleverna lär sig om den svenska kulturen, säger eleven.

Rektorn säger att hon ser att det finns ett stort behov för eleverna på Skärholmens gymnasium att få träffa elever på andra skolor. Rektorn berättar att skolan har försökt samordna undervisning med ett yrkesprogram som har lokaler i samma hus, men att detta inte fungerade. Vidare säger rektorn att en gymnasieskola i centrum har velat ha kontakt med Skärholmens gymnasium, men att det var alltför svårt att ordna eftersom rektorn ansåg att det innebar långa resor för eleverna.

Studie- och yrkesvägledaren säger i intervju att det inte finns någon social inkludering mellan elever på språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar, men att det behövs för integrationen.

*2b. I vilken utsträckning arbetar rektor för en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?***Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa att elever får den studie- och yrkesvägledning som de har behov av samt att skolans personal har tillräcklig kompetens för att möta de nyanlända elevernas behov bedrivs med god kvalitet. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorns arbete

med att motverka begränsningar i val som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund bedrivs med god kvalitet.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område: Rektorn behöver ha en långsiktig planering av nyanlända elevers vägledning som utgår från elevernas behov. I detta ingår även att tydliggöra hur ansvaret för vägledningen ska fördelas mellan studie- och yrkesvägledare och lärare samt att skapa förutsättningar för samverkan i vägledningen mellan olika personalkategorier.

Skolinspektionens utredning

Rektors långsiktiga planering

Granskningen visar att rektorn systematiskt tar reda på elevers individuella behov av vägledning. Granskningen visar vidare att rektorn skaffar sig kunskap om personalens kompetens och rekommenderar vid behov kompetensutvecklingsinsatser. Granskningen visar dock att rektorn inte har någon långsiktig planering för arbetet med studie- och yrkesvägledningen för de nyanlända eleverna, trots att rektor såväl som SYV konstaterar att eleverna har stort behov av stöd för att förstå och ta till sig all information.

I intervju säger rektorn att hon tar reda på vilka behov av vägledning som eleverna har genom de klassgenomgångar, som hålls var fjärde vecka, tillsammans med elevhälsoteamet och de undervisande lärarna. Då ser de bland annat över vilken vägledning som behövs. Rektorn informerar sedan studie- och yrkesvägledaren om vilka elever hon behöver träffa och hjälpa. Rektorn säger i intervju att det inte finns någon plan för studie- och yrkesvägledningen, och att skolan behöver utveckla strukturen för arbetet med studie- och yrkesvägledning. Dock har skolan inarbetade rutiner för arbetet, till exempel kring utvecklingssamtal, kartläggningar och ansökningar, och rektorn informerar personalen om vad som är aktuellt att göra vid olika tidpunkter under året, via mail och i möten, säger rektorn.

Rektorn säger att hon för närvarande får signaler direkt från elever eller via mentorer om elever inte är nöjda med sin vägledning, och att hon via den bru-

karenkät som genomförs i kommunen kommer att kunna få en bild av hur elevers behov av vägledning tillgodoses. Rektorn säger att det faktum att väldigt många elever söker vidare till andra utbildningar i år kan tyda på att de har fått god vägledning. Rektorn säger även att eleverna på Skärholmens gymnasium har stort behov av stöd för att förstå skolsystemet i Sverige. Rektorn säger att hon skaffar sig kunskap om studie- och yrkesvägledarens och lärares kompetens genom att delta i klasskonferenser och på arbetsplatsträffar samt genom medarbetarsamtalen, där behov av fortbildning diskuteras. När det gäller kompetensutveckling säger rektorn att hon rekommenderar studie- och yrkesvägledaren att gå på vissa kurser och konferenser samt att det är inplanerat att alla lärare ska gå på en konferens om handledning.

Samverkan mellan lärare och studie- och yrkesvägledaren fungerar inte fullt ut, säger rektorn, och det kan bli lite missförstånd gällande ansvarsfördelningen mellan dem. Rektorn säger att det finns en arbetsbeskrivning med mentorers uppdrag och skolan arbetar med temaområden i undervisningen, exempelvis om arbetsmarknaden, då eleverna gör studiebesök och får skriva CV, säger rektorn. Studie- och yrkesvägledaren är med på vissa möten och lärare bokar ibland in tid med studie- och yrkesvägledaren, men det blir, enligt rektorn, ingen kontinuitet eftersom studie- och yrkesvägledaren bara arbetar 50 procent på skolan.

Studie- och yrkesvägledaren säger att hon får viss information om elevers behov av vägledning av elevhälsoteamet eller rektorn, men att hon inte får de uppgifter som behövs för att kunna planera sin verksamhet. Vidare säger studie- och yrkesvägledaren att det finns en beskrivning av vilka arbetsuppgifter som ingår i studie- och yrkesvägledningssuppdraget och att hon och rektorn har ett bra samarbete. Studie- och yrkesvägledaren säger att hon kallar alla elever som ska sluta och de får en tid för studie- och yrkesvägledning, men att det är svårt att veta vilka elever som ska sluta på skolan, eftersom det kommer in elever under läsåret. Vidare säger studie- och yrkesvägledaren att hon och rektorn aldrig har pratat om ifall elevernas behov av vägledning tillgodoses.

Studie- och yrkesvägledaren säger att skolan använder sig av tolk när elever har behov av det och att hon använder material från Skolverket, men att det för vissa elever ändå kan vara svårt att ta till sig så mycket information. Hon säger

att hur vägledningsarbetet ska läggas upp för att elever ska få tillräcklig information under sin utbildningstid, är något som hon och rektorn inte hunnit diskutera än.

Studie- och yrkesvägledaren säger att det inte finns någon tid för samarbete eller djupare diskussioner med lärarna. Den samverkan som skett har bestått i att studie- och yrkesvägledaren har varit och informerat i klasserna.

Studie- och yrkesvägledaren säger att rektor inte har beslutat om någon kompetensutveckling på skolenheten för att möta nyanlända elevers vägledningsbehov.

De flesta av de intervjuade eleverna säger att de har fått hjälp av studie- och yrkesvägledaren och att de fått den information de behöver. De säger att hjälpen bestått av samtal om vad man kan göra efter gymnasiet, hjälp med att planera och lägga upp hur många ämnen man ska läsa, och förklaringar och stöd inför val av vidare utbildning.

En av de intervjuade eleverna berättar att studie- och yrkesvägledaren besökt klassen och informerat om olika utbildningar och vad som gäller för olika åldrar. En elev säger att alla elever har fått en tid för besök och att de kan få komma till studie- och yrkesvägledaren fler gånger, om det behövs. Några av de intervjuade eleverna säger att det händer att lärarna tar upp frågor om fortsatta studier och arbetsliv på lektionerna.

Rektors arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att rektorn säkerställer att det bedrivs ett arbete på skolan med att motverka begränsade studieval. Detta bland annat genom att delta i arbets- och ledningsmöten samt att ta del av lärarnas planering av undervisningen.

Intervjuade elever uttrycker att de kan välja vilken utbildning de vill. Ett par av eleverna säger att lärarna säger att det inte är någon skillnad mellan vad flickor och pojkar i Sverige kan studera och arbeta med och att lärarna uppmanar dem att välja det de vill, oavsett kön. Elever säger vidare att de någon gång i undervisningen har pratat om jämställdhet, om vilka yrken som är vanligast för kvin-

nor respektive män och om vilka fördelar det finns med könsblandade arbetsplatser. De har dock inte pratat med studie- och yrkesvägledaren om detta, säger eleverna.

Studie- och yrkesvägledaren säger att hon ser att eleverna gör val som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund, och att det är självklart för henne att arbeta för att eleverna inte ska göra begränsade val. Studie- och yrkesvägledaren säger att hon inte har information om hur skolan i stort arbetar för att motverka begränsningar i val.

Rektorn säger i intervju att arbetet med att motverka att eleverna gör begränsade val är implementerat på skolan och att hon inte har sett något behov av att besluta om ytterligare åtgärder. Det förs många genusdiskussioner i samband med att de pratar om hur lärarna ska undervisa, säger rektorn, och hon kan se i lärarnas planering att genusfrågorna kommer in i all undervisning. Rektorn säger att personalen har kunskap om hur de kan arbeta för att motverka att elever gör begränsade val och att hon följer upp arbetet genom att delta i tema-arbetsmöten och i ledningsgruppsmöten. Vidare säger rektorn att både lärarnas planering och elevernas arbeten finns på intranätet, och att hon kan följa upp arbetet där. Rektorn säger att hennes bild är att elever inte i någon hög grad gör könsbundna val.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2019-01-07 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017: 7322) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Andrés Brink Pinto
Beslutsfattare

Kerstin Martinsson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/nyanlanda-elevers-fortsatta-utbildningsvagar-efter-sprakintroduktion>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Stockholms kommun har omkring 936 000 invånare. All utbildning, förutom vuxenutbildning, är organiserad under en så kallad facknämnd, utbildningsnämnden, med tillhörande förvaltning. Utbildningsförvaltningen leds av en utbildningsdirektör, och arbetar med frågor som rör förskola, grundskola och gymnasium. Gymnasieavdelningen leds av en gymnasiedirektör, och är indelad i gymnasieområden ledda av områdeschefer. Vuxenutbildningen är organiserad under en annan facknämnd, arbetsmarknadsnämnden, och tillhörande förvaltning leds av en arbetsmarknadsdirektör.

Skärholmens gymnasium består av en skolenhet, som leds av en rektor, och erbjuder endast språkintruktionsprogram. Skärholmens gymnasium används av Stockholms kommun för att täcka behov som uppkom då kommunen fick många nyanlända elever under kort tid. Kommunen fattar beslut om att driva skolan vidare för ett år i taget. Vid besökstillfället går det 157 elever på språkintruktionsprogram. Skolan har en studie- och yrkesvägledare, som arbetar 50 procent.

Bilaga 2: Rättslig reglering mm

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 kap. 8 § skollagen

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 10 § skollagen

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 29 § skollagen

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

3 kap. 12a § skollagen

Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och

3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

15 kap. 2 § skollagen

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

15 kap. 5 § skollagen

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år.

15 kap. 8 § skollagen

Varje kommun ska informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

17 kap. 3 § skollagen

Utöver vad som gäller för all gymnasieutbildning enligt 15 kap. 2 § är syftet med språkintröduktion att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning

17 kap. 4 § skollagen

Programinriktat individuellt val ska utformas för en grupp elever. Yrkesintröduktion får utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Övriga intröduktionsprogram (t ex språkintröduktion) ska utformas för en enskild elev.

17 kap. 7 § skollagen

Utbildningen på ett intröduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

29 kap. 2 § 1 st. och 2 st. 1 och 2 skollagen

Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716)

29 kap 3 § 1 st. skollagen

De personer som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna.

6 kap. 8 § 3 st. gymnasieförordningen

Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även

andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling

Skolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.1 Kunskaper

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Gymnasieskolan ska nära samarbeta med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet.

Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolorna och eleverna.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.6 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 447

Språkintröduktion syftar till att eleven snarast möjligt ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning.

Skolverkets allmänna råd om Utbildning för nyanlända elever (s. 14) (SKOLFS 2016:2)

I Skolverkets allmänna råd om utbildning för nyanlända elever framhålls att huvudmannen regelbundet bör förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till bestämmelserna om den fortsatta utbildningen för nyanlända elever för att vid behov kunna omfördela resurserna mellan skolenheterna. Huvudmannen bör också ha en långsiktig planering för den fortsatta utbildningen för nyanlända elever, samt skapa rutiner för att följa upp att detta arbete fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

Skolverkets allmänna råd om Arbete med studie- och yrkesvägledning. (s. 11 och 32), (SKOLFS 2013:180)

I Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning framhålls att vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval (t.ex. praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation). Vidare framhålls att nyanlända elever behöver få information om utbildningssystemet, sina möjligheter till studier och arbetsmarknadens kompetenskrav.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen

Utvecklingsområde 1:

Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av fortsatta utbildningsvägar elever på språkinträdning har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Huvudmannen behöver skapa fler möjligheter till strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och övriga gymnasieutbildningar. I detta kan exempelvis ingå att skapa forum för rektorer för olika gymnasieutbildningar att träffas.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever. I detta ingår att säkerställa att huvudmannens arbetssätt är förankrade i verksamheten. Huvudmannen behöver också följa upp arbetet med studie- och yrkesvägledning. I detta ingår att följa upp att skolor har tillräckliga resurser för arbetet med studie- och yrkesvägledning och att personal har kunskap att möta behoven.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Huvudmannen behöver styra arbetet med att motverka studieval som grundar sig på kön och social och kulturell bakgrund.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 5: Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och fortsatta utbildningsvägar. I detta ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program, exempelvis genom studiebesök eller skuggning. Vidare ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på andra intröduktionsprogram och nationella programmen på skolan.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 6: Rektorn behöver ha en långsiktig planering av nyanlända elevers vägledning som utgår från elevernas behov. I detta ingår även att tydliggöra hur ansvaret för vägledningen ska fördelas mellan studie- och yrkesvägledare och lärare samt att skapa förutsättningar för samverkan i vägledningen mellan olika personalkategorier.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: